

<http://www.arianafghanistan.com>

۲۰۲۰/۱۰/۱۰

احسان الله مایار

صفحه ای از تاریخ

قسمت پانزدهم

این قسمت در سلسله "صفحه ای از تاریخ" مقام مباحثه ای دارد زیرا صحبت از نظر های متفاوت شخصیت های را مطرح وقت میهن مارا که در ساختار آخرین نظام خجسته شاهی افغانستان در مراتب مهم اداره قرار داشتند، در بر می گیرد.

چون این مبحث از نقطه نظر حجم بلند بوده، لذا در دو قسمت نشر می شود و همچنان ایجاب نمی کند که در باره بیشتر نوشت و باعث ضیاع وقت خوانندگان شد، لذا مستقیم به سراغ یادداشت ها رفته و آنچه در دست است از نظر خوانندگان می گزرانم.

۱۱ - ۵ - ۱۹۸۲

بن - نیوید، آلمان غرب:

قرار معلوم عبدالرحمن پژواک به بن مواصلت کرده و با داکتر محمد یوسف و بعضی شخصیت های مهم افغانی تماس تلفونی برقرار نموده و در نظر دارد بعد تعاطی افکار با ایشان عازم پاکستان شود. شب گذشته داکتر محمد یوسف از صحبت تلفونیش با پژواک مختصراً تذکر داد و قرار گذاشتیم تا امروز از نیوید به بن سفر کرده و با پژواک ببینیم.

ساعت ۳ بعد از ظهر به هتل Koelner Hof مواصلت کردیم و پژواک در اطاق کنفرانس هتل از داکتر محمد یوسف پذیرایی کرد.

یک تعداد افغانها در اطاق حضور داشتند که در جمله دیگران اشخاص، محمد شریف اژیر بصفه مهماندار و سید قاسم رشتیا با غلام حیدر داور نیز آمده بودند. بعد از مصافحه پژواک در باره سفر خود از کابل به دهلی و از آنجا به آلمان معلومات داده و انگیزه اقدام خود را برای بسیج قوای مقاومت برضد رژیم دست نشانده در کابل و قوای متجاوز اتحاد شوروی مشخص کرد.

داکتر محمد یوسف با تفصیل بیشتر و جامع تر در باره بحران افغانستان و همچنان در مورد اهداف و چگونگی بوجود آمدن "جمعیت تحکیم وحدت، اسولا" که سال گذشته بنیانگذاری شده و همه روزه بر تعداد اعضای آن افزوده میشود، صحبت کرد.

پژواک در پرنسیپ با اهداف "جمعیت تحکیم وحدت" موافقت نشان داده و شخصیت داکتر محمد یوسف را در محضر ستود. در باره عمل این مفکوره و سهم گیری قشر روشنفکر افغان در خدمت به جهاد هر یک نظریات خود را بیان داشتند.

پژواک گفت که در نظر دارد تا بزودی به پاکستان سفر کرده و در باره چگونگی اوضاع از نقاط نظر سیاسی و نظامی با رهبران جهادی و اشخاص منتفذ صحبت کرده و بعد از مطالعه دوباره به اروپا برگردد و پس از ارزیابی معلومات بدست آمده، برای پیدا نمودن يك وجهه مشترك تصميم بگیرند. در جریان صحبت معلوم شد که پژواک مصارف بود و باش خود را به مشکل فراهم کرده می تواند و اقامت در هتل مصارفی را ایجاب میکند که پرداخت آن از توان پژواک بیرون است برای رفع این معضله، در حاشیه صحبت از پژواک دعوت کردم که تا هنگام رفتنش به پاکستان در هتلیکه در فرانکفورت اجاره کرده ام، مهمان ما باشد. این نظر را پژواک و دوستان پذیرفتند و ما جانب فرانکفورت حرکت کردیم.

در طول سفر يك ساعته از بن تا نیویورک (منزل داکتر محمد یوسف) و هم در منزل داکتر در باره قضایای افغانستان بسیار صحبت شد. در خلال این صحبتها برای اولین بار از تشکیل يك حکومت جلاى وطن که در بن از آن تذکره نرفته بود یاد شد و بر طرز ساختمان آن تبادل نظر صورت گرفت. در مباحثات نکات مهم و قابل یاد آوری در باره ساختار حکومت جلاى وطن محدود به چند اصل اساسی ذیل شد:

۱ - ائتلاف و همکاری اشخاص یا گروهها با رژیم کابل خیانت ملی شمرده شده در برابر خداوند (ج) و ملت افغان مسؤل شناخته میشوند.

۲ - در قدم اول اتحاد رهبران جهادی در پشاور طوری فراهم گردد که بتواند مورد اعتماد و تکیه گاه استوار برای مجاهدین سنگرهای داغ جنگ در داخل افغانستان شده بتواند.

۳ - منبع اصلی الهام جهاد افغان کتله های مجاهد، قوماندانها و رهبران جهادی می باشند و حلقهات بیرون مرزی که در خدمت جهاد قرار گرفته و یا می گیرند حق دعوی مقام و امتیاز را ندارند. چون با این توضیح نظر پژواک در مورد ساختار يك حکومت جلاى وطن تائید نشد داکتر محمد یوسف از زوایای مختلف بر نفع و ضرر مفکوره وی روشنی انداخت، اما توافق بدست نیامد. و قرار شد پس از بازگشت پژواک از پاکستان روی آن در حلقه بزرگتر بحث شود.

پس از خدا حافظی با داکتر محمد یوسف پژواک و من بسوی فرانکفورت حرکت کردیم و حوالی ساعت ده شب به هتل سنتروم در روسمارکت Hotel Zentrum, Rossmarkt رسیدیم.

از چپ به راست: داکتر محمد یوسف و عبدالرحمن پژواک

اکثر مهمانهای هوتل افغانهای می باشند که اداره مهاجرت برای مدت کوتاه و تا زمان قبولی شان بحیث پناهندگان سیاسی مصارف آن را میبردازد. از بن به همکارم پیغام داده بودم تا بیک تعداد افغانها از سفر و اقامت پڑواک در هوتل اطلاع داده و زمینه دیدار شان را با وی فراهم کند. به تعداد بیست و چند نفر افغان به انتظار پڑواک در سالون هوتل جمع شده بودند که پس از معرفی و مصافحه با وی صحبتها در باره افغانستان تا ساعت یک بامداد ادامه یافت.

این دیدارها و مباحث تا روز حرکت پڑواک بسوی پاکستان همچنان ادامه داشت. خوشبختانه در این میان برای من نیز امکان آشنائی بیشتر با پڑواک میسر گردید. پڑواک را یک شخصیت فاضل، دانشمند، وطن دوست خوش سیما و خوش صحبت یافتیم که به افغانستان و مردم خود علاقه خاص دارد. در مدت اقامتش در هوتل دوستی عمیقی بین ما بوجود آمد که تا روز مرگش پایدار ماند.

برای پڑواک به روز ۱۴ می مصاحبه ای با روزنامه معتبر آلمانی، فرانکفورتر الگیماینی، ترتیب دادیم که ترجمه فشرده آن گذارش میابد:

۱۵ - ۵ - ۱۹۸۲ فرانکفورتر الگیماینی Frankfurter Allgemeine آلمان غرب:

پڑواک ساختمان حکومت جلائی وطن را توصیه میکند

دیپلومات افغانی در نظر دارد گروه های مقاومت را در پشاور متحد سازد

نوشته: کلوس ناتورپ

فرانکفورتر، ۱۴ می. در چند روز آینده یکی از شخصیتهای مهم افغانی با حلقات مجاهدین افغانی در پشاور میبوندند: عبدالرحمن پڑواک، ۶۳ ساله سا لهای متمادی بحیث سفیر دائمی افغانستان در ملل متحد و رئیس مجمع عمومی ملل متحد در سالهای ۶۷/۱۹۶۶ در بین سیاستمداران کشورهای غربی و همچنان در بین شخصیتهای مهم کشورهای غیر منسلک مقام و منزلت چشمگیری داشته و بنظر قدر نگریده میشود ...

پڑواک موفق گردید تا در او اخر ماه مارچ بنام معالجه اجازه سفر به هند را از رژیم کابل دریافت کند. وی از این امکان بدست آمده استفاده کرده و بعد از علاج به افغانستان برگشته بلکه برای مدت مختصر عازم آلمان گردید تا با دوستان و افغانهای ضد رژیم کابل تبادل نظر نموده و هم ویزه پاکستان را از آلمان بدست آورد ...

پڑواک در نظر دارد با منابع سیاسی قوای مقاومت افغانی در پشاور از نزدیک صحبت کند و سعی نماید تا گروه های مخالف همدیگر افغانی را با هم نزدیک ساخته و ساختمان سیاسی ای را بوجود آورد که سخنگوی جهاد در محافل بین المللی شده، کمبود امروزی، از جهاد برحق مردم افغان دفاع کرده بتواند ...

وی همچنان ساختمان یک حکومت جلائی وطن را توصیه میکند اما حاضر نخواهد شد در ساختمان و رهبری چنین حکومتی سهم بگیرد ... ولی آماده خواهد بود، در صورتیکه رهبران جهادی خواسته باشند، جهت برآورده شدن این مأمول با آنها همکاری کند ...

پڑواک عقیده دارد که برای حل بحران افغانستان باید یک کنفرانس بین المللی زیر چتر ملل متحد طوری دائر گردد که اعضای دائمی شورای امنیت و کشورهای عضو در آن سهم داشته باشند. چون بحران افغانستان یک معضله منطوقی نبوده و شکل بین المللی را بخود گرفته لذا ایجاب میکند تا طرق حل این معضله نیز در یک چوکات جهان شمول جستجو و دریافت گردد.

وی عقیده دارد، تاریخ شاهد آنست، که هیچ قدرتی ملت افغان را نمیتواند به اسارت بگیرد - "حتی اگر جنگ ۵۰ سال هم دوام کند".

۱۹ - ۵ - ۱۹۸۲ فرانکفورت

سفارت پاکستان در بن برای پژواک ویژه ورودی صادر نموده و پاسپورتش به آدرس هتل در فرانکفورت رسید. تکت طیاره تهیه شد و قرار است فردا جانب پاکستان حرکت کند.

امشب در سالون هتل ترتیب دعوت وداعیه برای پژواک گرفته شده و هر فامیل افغان به قدر توان طعام مختلف افغانی تهیه کردند که در حلقه نسبتاً بزرگ افغانی یکجا باهم صرف گردید. پژواک بعد از صرف غذا در باره وضع افغانستان و امکانات بیرون کشیدن قوای تجاوزگر اتحاد شوروی بیانیه داد. وی از همه افغانها درخواست کرد تا دست از مبارزه نکشند و از این امکانات میسر شده در بیرون از کشور استفاده اعظمی کنند و صدای ملت افغانرا بگوش جهانیان برسانند. وی تذکر داد که رسیدن به هدف اصلی تنها در چوکات اتحاد سرتاسری بین قوای مقاومت افغان میسر شده میتواند که باید در احیای این مأمول سخت کوشید.

۲۰ - ۵ - ۱۹۸۲ فرانکفورت:

ساعت ۱۰ قبل از ظهر تعدادی از افغانها در میدان هوایی فرانکفورت با پژواک خدا حافظی کردند.

خدا حافظی با پژواک از چپ به راست: شیر علمی و مایار

۱۸ - ۷ - ۱۹۸۲

قبلاً قرار گذاشته شده بود که امروز در منزل داکتر محمد یوسف یک عده از اعضای هیئت مدیره "اسولا" گرد هم آیند تا در مورد مکتوب عبدالرحمن پژواک مورخه ۱۰ - ۷ - ۱۹۸۲ که عنوانی داکتر محمد یوسف رسیده تبادل اراء صورت گیرد. ساعت ۳ بعد از ظهر اشخاص ذیل در مجلس حاضر بودند:

- داکتر محمد یوسف
- داکتر غلام محمد نیاز
- داکتر سید محمد سوما
- داکتر عطا محمد نورزی
- داکتر امین فرهنگ
- داکتر ولید حقوقی
- داکتر وحید منصوری
- میرمن رنا منصوری
- انجنیر احسان الله مایار

داکتر محمد یوسف مکتوب عبدالرحمن پژواک را قرائت کرد که چنین نوشته است:

"هموطن و برادر محترم ...

خیلی مسرور هستم که برای بار نخست موفق می شوم با جناب شما مکاتبه کنم.

در نظر است این نامه خیلی مختصر باشد و محض پیام آرزومندی مرا بشما برساند. این آرزومندی اشتراک در مساعی قابل قدر شما در راه دفاع از حقوق کشور ما افغانستان و مردم آنست که از چهار سال باینطرف با قیام عمومی مردم افغانستان در داخل کشور و افراد و جمعیت های افغانها در کشورهای جهان آغاز گردیده و الحمدلله دوام دارد.

من از روزیکه افتخار پیوستن به مجاهدین مهاجر افغان را یافته ام وقت خویش را برای تکمیل معلومات، استفاده از شنیدن نظریات و بدست آوردن اطلاع مستقیم از اوضاع در خارج کشور کرده ام. اکنون بعد از مسافرت به پاکستان و تماس نزدیک با مجاهدین و مهاجرین بشمول تماس و مذاکرات مستقیم با زعمای احزاب مختلف مقیم پشاور و کویت، تبادل نظر با شخصیت های افغان که تاکنون با احزاب نه پیوسته اند و نیز گروه های متعدد و کوچکتری که علاوه بر احزاب اتحادیه های حزبی دوگانه در پشاور و کویت دارند و شماری از سران قبایل و صحبت با مردمانی که در کمپهای پناه گزینان زندگی میکنند می توانم بگویم که به آشنائی من به نظریات طبقه منور افزوده که به خود جرئت بدهم با هموطنان متفکر و منور خویش داخل تماس و صحبت شوم.

من فریضه خود میدانم که بیشتر از همه از مشوره و رهنمائی اشخاص دانشمند و با تجربه ایکه به نیازمندیهای ما در راه دفاع از کشور جواب داده میتوانند استفاده کنم.

در حالیکه هر يك ازین افراد منور، عالم و باتجربه در حد توان خود صرف مساعی نموده اند هنوز خلایق موجود است که طوریکه باید و شاید پر نشده است.

این کار را يك فرد نمی تواند انجام دهد و حتی آغاز آن بدون مشوره نباید باشد، دوام آن نیز نیازمند مشوره جاری و مداوم است. ازینرو ایجاد و تأسیس يك کمیته مشورتی لازم و حتمی است.

درین مرحله نیمخواهم در باره جزئیات اظهار نظر کنم زیرا عقیده دارم که عمومیات و جزئیات هم محتاج مشوره است و نباید گذاشت نظریات يك شخص منبع آن باشد.

من معتقد هستم که موازی با جهاد مسلح که باید از راه تنظیم تقویه شود باید مساعی دیپلماسی ما برای جلب افکار عامه دنیا، پشتیبانی حکومت های کشورهای همدرد نیز منسجم و منظم گردد.

ازینرو چند اشخاص دانشمند و با تجربه مانند شما با هم گردهم آیند و از راه تدبیر مشترك طرحی ایجاد کنند که بسوالات: چه باید کرد؟ و چگونه باید آغاز نمود؟ و چگونه باید پیش رفت؟ جواب بدهد.

برای مطرح ساختن این موضوع يك جمعیت كوچك که اجتماع آنها عملاً ممکن و بدون فوت وقت صورت گرفته بتواند از شخصیت های منور و دانشمندیکه نسبتاً زودتر با آنها میتوان تماس پیدا کرد لازم است. نظریه من در همین جا تمام میشود باقی در همه موضوعات این جمعیت كوچك بعد از تبادل نظریات به مشوره فیصله اقدام خواهد نمود.

باین کومیته تا وقتی که نامی بعد از مشوره برای آن تعیین شود بنام "کومیته مشورتی افغانستان" اشاره خواهد شد.

من اکنون در لندن هستم و در قدم اول فرستادن این نامه را به چند نفر که در المان و فرانسه، (یاد آوری: بعضی از مدعوین در امریکا و سوئیس زندگی می کنند. مولف)، هستند محدود ساخته ام زیرا اشخاصیکه باید دعوت شوند باید بعد از يك اجتماع مقدماتی تعیین گردند. این طرز عمل اجتماع نخستین را شکل يك کومیتة فرعی می بخشد.

من مجبور هستم جای اجتماع را در لندن پیشنهاد کنم زیرا متأسفانه گرفتن ویژه کشورهای مختلف در مورد من مشکلات دارد و دوره انتظار میخواید و علاوه بر آن هیچ گونه وسایل مادی ندارم که يك به حضور هموطنان برسم.

اما هر يك از این اشخاص هر جای را تعیین بفرمایند اگر تسهیلات میسر شده بتواند مرا با افتخار و مسرت تمام در خدمت حاضر خواهند یافت.

اشخاصیکه این نامه متحد المال بعنوان شان فرستاده شده است عبارتند از:

- جناب داکتر محمد یوسف

- جناب جنرال محمد عارف

- جناب جنرال مستغنی

- جناب داکتر عبدالحکیم طبیبی

- جناب داکتر صمد حامد

- جناب داکتر داور

- جناب داکتر محمد اکرم

- جناب سید قاسم رشتیا

- جناب داکتر غفور روان فرهادی

- (ترتیب فهرست عاری از هرگونه خصوصیت است)

لطفاً قبول زحمت فرموده در مورد به مجرد رسیدن این نامه از وصول آن بمن اطمینان داده و با جواب به سوالات ذیل منت بگذارید:

۱ - آیا به اساس مفکوره ایجاد مفکوره مشورتی مرکب از دانشمندان، نورین و اشخاص باتجربه افغانستان موافق هستید؟

۲ - آیا باشتراك در اجتماع مقدماتی آن در لندن با قبول این عریضه حاضر هستید یا نه؟

۳ - آیا دائر کردن جلسه مقدماتی را در لندن در هفته اول اگست برای اشتراك مساعد میدانید و یا در باره تاریخ و موضع آن تجویز دیگری دارید؟

۴ - اگر تجویز های مختلف ارائه شود آیا اجازه میدهید تاریخ و موضع بر اساس اکثریت تجویز تعیین و بشما اطلاع داده شود؟

۵ - اگر به اساس تشکیل کومیتة مشورتی موافق نباشید آیا لطفاً تجویز دیگری برای رهنمایی دارید؟

اگر چنین باشد لطفاً در آغاز امر مرا مستفید و ممنون سازید.

با احترام عبدالرحمن پژواک ۱۰ جولای ۱۹۸۲ ع

A.R.Pazhwak, Inverness Court Hotel- Inverness Terrace, London W JL

بعد از استماع مطالب مکتوب پژواک هر کدام نظریات خود را در باره ارائه کردند. در ختم صحبت داکتر محمد یوسف از تحلیل نظریات چنین نتیجه گیری کرد که:

- عبدالرحمن پژواک يك شخصیت محترم افغان بوده و نسبت به روابطیکه در طول خدماتش با کارگردانان سیاسی در جهان دارد، در حل بحران افغانستان رول مهمی میتواند داشته باشد.

- چون در اساسنامه "جمعیت تحکیم وحدت، اسولا" روح این نهضت بر هم آهنگ ساختن و بسیج قوای جهادی استوار است، پیشنهاد پژواک به نحوی با محتوی آن در تضاد است. جمعیت تحکیم وحدت به هیچ صورت نمیتواند و نمیخواهد در تدویر سازمانی بذل مساعی کند که از آن بوی رقابت با مجاهدین و پیکار داغ مردم استشمام گردد. کومیته پیشنهاد شده پژواک میتواند کمکی کند، در صورتیکه این کومیته نظر به تصمیم رهبران جهادی و مستقیماً در پهلوی شان احداث گردد.

تا زمانیکه رهبران جهادی تدویر چنین کومیته ای رسماً تأیید نکنند و همچنان در باره اشخاصیکه در آن سهم داشته باشند نظر خود را ابراز ندارند، چنین ساختار سیاسی بدون از پشتیبانی قوای جهادی، میتواند به ضرر قوای جهاد تمام گردد و به جای کمک در تشتت و پراگندگی اوضاع امروزی می افزاید.

- از داکتر محمد یوسف، که مکتوب بنام شان ارسال گردیده، خواهش بعمل آمد تا با پژواک در تماس شده و در باره چگونگی تصمیم هیئت مدیره "جمعیت تحکیم وحدت، اسولا" با وی مذاکره کرده و نتیجه مجلس امروزی را برایشان ابلاغ دارد.

ادامه دارد

